

Fundacja im. Stefana BATOREGO oraz Ośrodek KARTA ogłaszają piąty konkurs dla uczniów gimnazjów i szkół średnich poświęcony historii bliskiej. Proponujemy młodzieży podjęcie samodzielnych badań nad historią własnego otoczenia na temat:

Praca w PRL: dla siebie, dla społeczeństwa, dla systemu?

Czym była praca w czasach PRL: na wsi i w mieście, dla inteligencji i dla robotników, dla starszych pamiętających Polskę przedwojenną i w doświadczeniach młodych, konfrontujących na co dzień przekazy rodzinne i treść szkolnych czytanek z rzeczywistością fabryk czy urzędów? Jakie były postawy wobec pracy i jakie były jej owoce?

Lata 1945–89 to okres wysiłku pokoleń i zarazem ogromnego marnotrawstwa, pełnego zatrudnienia, ale i lekceważenia efektów pracy. Praca dawała wielu ludziom poczucie spełnienia, nadawała sens ich życiu, ale też dla wielu była źródłem poczucia absurdu czy wręcz narzędziem przemocy, której padali ofiarą.

Praca, ambicje zawodowe, pragnienie osiągnięcia jak najlepszych rezultatów rodziły wówczas często poważne dylematy moralne. Praca, jak zawsze, służyła utrzymaniu rodziny, realizacji potrzeb twórczych jednostki, była pożyteczna dla wspólnoty lokalnej i całego społeczeństwa, ale też wykorzystywano ją dla umacniania narzuconego systemu władzy; była przejawem wewnętrznej wolności, ale i narzędziem zniewolenia.

Liczymy na prace opisujące losy jednostek i grup, zdarzenia we własnej miejscowości, konkretnej instytucji czy wokół określonych przedsięwzięć. Interesuje nas normalność ówczesnej pracy, ale i związane z nią dramaty.

Na konkurs nadsyłane mogą być wyłącznie prace oryginalne, oparte na samodzielnie zebranych, wcześniej nie publikowanych materiałach źródłowych (wywiady, kwerendy w archiwach domowych czy publicznych); powinny zawierać krytyczną ocenę wiarygodności źródeł, dowodzić zdolności wyciągania wniosków. Ważna jest również atrakcyjność prezentacji wyników badań.

Dopuszczalne są różne formy prac konkursowych: opracowany zbiór dokumentów; zdobyta i krytycznie opracowana relacja świadka lub świadków historii; zbiór zdjęć z autorskim opisem i komentarzem, opracowany dziennik czy pamiętnik; amatorski film wideo czy audycja radiowa; dopuszczalne są również inne formy, także mieszane.

Praca może być podejmowana indywidualnie bądź grupowo, pod czyjąś opieką lub samodzielnie.

Termin nadsyłania prac — do 31 stycznia 2001.

Konkurs zostanie rozstrzygnięty do 10 czerwca 2001, po czym nastąpi ogłoszenie wyników i rozdanie nagród. Jury przyzna uczniom nagrody i wyróżnienia indywidualne i zespołowe, a nauczycielom wspierającym uczniów — wyróżnienia specjalne.

Na nagrody i wyróżnienia Fundacja im. Stefana BATOREGO przeznaczyła 66 000 zł.

Nadesłane prace dopełnią kolekcję „Historii Bliskiej” w Ośrodku KARTA, dostępną dla zainteresowanych badaczy i wydawców. Przewidywana jest prezentacja prac lub ich fragmentów w sieci Internet oraz ewentualnie w czasopismach ogólnokrajowych i lokalnych. e-mail historia.bliska@karta.org.pl

Prezes Fundacji Batorego Aleksander Smolar
Prezes Ośrodka KARTA Zbigniew Gluza